

תאריך עדכון: 22/10/19

1) **שם ומספר הקורס:** "עם ישראל הוא המשיח" - שינויים
רדיקליים בתפיסת המשיחיות בהגות היהודית במאה ה-19

(30-011-01)

סוג הקורס: שיעור

שנת לימודים: תש"פ מסטר: א' היקף שעות: 2 ש"ש

א. מטרת הקורס:

אחרי משבר השבתאות והשכלתנות של תנועת ההשכלה הרעיון המשיחי כמעט נשכח בהגות היהודית המודרנית. רק במאה ה-19 גילו אתו מחדש - כאחת התרומות המשמעותיות ביותר של היהדות לתרבות ואתיקה העולמית. אבל המשיחיות החדשה הזו הייתה כבר אוניברסלית (לא רק לעם ישראל) וקולקטיבית (לא פרסונלית) והתמקדה בעיקר בתקופת המשיח ולא באישיותו או בממוצא שלו. הקורס עוקב אחרי ההשתנות הזאת תוך קריאת טקסטים ובבדיקת המקורות שהיו אמורים להצדיק את התפיסה החדשה.

ב. תוכן הקורס:

מהלך השיעורים: בשיעורים נקראה ונדון בטקסטים משיחיים מהמאה ה-19 – המתורגמים בפעם הראשונה לעברית לצורך זה

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה
1	מבוא לתקופה (עת החדשה) וההגות היהודית בגרמניה במאה ה-19	
2	מבוא למסורת המשיחית ביהדות	בתנ"ך, ובתלמוד (מסכת סנהדרין)
3	הרב שמואל הירש	תורת המשיח של היהודים, לייפציג 1843

4	הרב לוי הרצפלד	שתי דרשות על תורתו של המשיח, בראונשווייג 1844
?5	הרב שמואל הולדהיים	חוק התורה בימות המשיח, שוורין 1845
6	הרב דוד איינהורן	יום הולדת למשיח – דרשה מיום חורבן ירושלים [ט' באב] תרי"ט (1859) בבית הכנסת של קהילת הר סיני, בולטימור
7	היינריך גרץ	מאמר: חידוש-נעוריו של הגזע היהודי 1863
8	הרמן כהן	"הרעיון המשיחי" 1898 (כתבים על היהדות, ירושלים 1935)

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: אין. לא נדרש ידע קודם בתכנות.

חובות / דרישות / מטלות: קריאת חומרים, עבודה בסיום הקורס.

מרכיבי הציון הסופי: הציון ייקבע על פי הציון העבודה בסיום הקורס.

ד. ביבליוגרפיה:

ספרי עזר:

יצחק גוטמן: הפילוסופיה של היהדות, ירושלים, 1951
אלי שביד, תולדות ההגות היהודית בעת החדשה (המאה ה-19), תל אביב 1978

Michael L. Morgan and Peter Eli Gordon (eds.) The Cambridge Companion to Modern Jewish Philosophy, Cambridge 2007